

„Najczęstsze oszustwa – jak się ustrzec”-
artykuł przygotowany w ramach dotacji celowej dla
Powiatu Włoszczowskiego

W ostatnich latach pojawiło się wiele rodzajów oszustw, a ich główne „nurty” przedstawimy w niniejszym artykule. Należy pamiętać iż to jedynie przykłady obrazujące podstawowe i najczęstsze nurty działania oszustów.

Pierwszą omawiana metodą jest metoda na wnuczka i jej kontynuacja - metoda na policjanta

W czasie tego oszustwa przestępcy starają się wyszukać w społeczności osoby starsze, często mieszkające samotnie. Zbierają podstawowe informacje o najbliższych członkach rodziny, właśnie o tym „wnuczku”. Oszustwo zaczyna się telefonem do starszej ofiary w czasie którego sprawca w sposób dość zdenerwowany i chaotyczny przedstawia się jako jej „wnuczek” i informuje „babcię” czy „dziadka” o swojej nagłej trudnej sytuacji najczęściej o wypadku samochodowym. Wskazuje, że żeby uwolnić się od odpowiedzialności, naprawić szkodę, uniknąć więzienia itp. musi szybko wpłacić dużą kwotę pieniędzy, których nie ma a które „babcia” musi mu pożyczyć.

Czasem sprawca nie zna prawdziwego imienia wnuczka, ale ofiara sama mu je podpowiada słowami „halo, kto to ? ty Grzesiu?” i przestępca już wie, że jest tym „Grzesiem”. Prosi babcię, dziadka czy innego członka rodziny o pieniądze po które przyśle „kolegę”. Chcąc ratować swojego wnuczka, babcie i dziadkowie przekazują oszczędności całego życia i tym samym padają ofiara przestępców.

Kontynuacją tego oszustwa jest „metoda na policjanta”, szczególnie gdy sprawcy wyczuwają w czasie rozmowy, że babcia jest sceptyczna, waha się. Po telefonie „od wnuczka” dzwoni osoba podająca się za policjanta z najbliższej komendy Policji i informuje, że właśnie namierzają tego przestępcę, tego „wnuczka” który jest oszustem. Policjant który przedstawia swój stopień i brzmi bardzo „fachowo” wskazuje na konieczną pomoc babci w ujęciu przestępców i proponuje „zaopiekowanie się oszczędnościami” które będą stanowiły przynętę na przestępców i pomogą w ich ujęciu.

Przychodzi nawet osoba przebrana w policyjny mundur, przejmuje pieniądze i znika, ponieważ jest to przebrany przestępca.

Jak się przed tym ustrzec? Przede wszystkim najpierw zadzwonić samemu do członków rodziny, weryfikować telefon i sytuację „wnuczka”, dalej zadzwonić pod numer Policji i poinformować o sytuacji.

Chwilę zastanowić się i zweryfikować wszystkie informacje, a w czasie telefonu na Policję uzyskać Państwo najszybszą pomoc i ochronę.

Kolejną metodą działania oszustów jest metoda na przedstawiciela instytucji publicznych

W tym rodzaju przestępstwa podają się za przedstawiciela instytucji np. Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, urzędu skarbowego, pracownika przychodni, banku oferując pomoc w załatwianiu spraw przed tymi instytucjami „bezpośrednio w domu” ofiary. Może to być pomoc w wypełnieniu druku, zeznania podatkowego, wniosku o nową kartę bankomatową itp. Po wejściu do mieszkania przestępcy okradają ofiary, ale także wyłudniają dane, robią zdjęcie dowodu osobistego które potem może posłużyć im do popełniania dalszych przestępstw np. we wzięciu kredytu na dane ofiary.

Modyfikacja jest metoda na „pracownika spółdzielni”, „gazowni”, „sąsiada z górnego piętra” który prosi o pożyczkę pieniędzy na leki dla chorego dziecka na „dosłownie kilka godzin, dopóki żona nie wróci z pracy”. Przejęci tą prośbą możemy „pożyczyć” w dobrej wierze kilkaset złotych, których niestety już nigdy nie odzyskamy

Powstaje pytanie czy można się ustrzec przed takimi oszustwami. Należy pamiętać właściwie żadna instytucja nie wysyła sama z siebie urzędników do takiego „chodzenia po domach”. Oczywiście osoby które nie mogą się same poruszać mogą wystąpić do każdej z nich o pomoc i przysłanie pracownika ale każdorazowo jest to z inicjatywy obywatela a nie samego urzędu. Po takim telefonie czy próbie wizyty należy zadzwonić do osób z rodziny, do urzędu który chce przysłać pracownika a w efekcie na telefon alarmowy Policji. Sąsiadom otwierać tylko tym, których faktycznie znamy.

Kolejną metodą oszustów jest metoda na przedstawiciela handlowego usług masowych – telefonii komórkowej, energii elektrycznej , gazu itp.

Po zniesieniu monopolu dla dostawców tych usług pojawiło się wielu usługodawców nie będących wytwórcami , ale jedynie pośredniczących w tych dostawach. Nie każdy chciał zmieniać dotychczasowego operatora więc wymyślono liczne sposoby na to żeby odbiorców namówić na podpisanie nowej umowy wprowadzając ich w błąd co do samego operatora jak i sprzedawanej usługi.

Nieuczciwi przedstawiciele handlowi nowego pośrednika przedstawiali się jako przedstawiciele dotychczasowego dostawcy usług, którzy w związku „ze zmianą przepisów” muszą jedynie aktualizować dotychczasową umowę. Konsument pozostawał w przekonaniu, że dostawca usług jest ten sam a podpis dotyczy jedynie tej aktualizacji, jednak okazywało się po czasie, że mają podpisaną zupełnie nową umowę z nieznanym jej podmiotem.

Aby ustrzec się przed takim oszustwem należy przede wszystkim czytać umowę przed podpisaniem, Jest to dobra rada dla każdego rodzaju dokumentu który jest nam przedstawiany do podpisania. Należy sprawdzić wszystkie warunki umowy, nazwę dostawcy, identyfikator handlowca. Można również zadzwonić na infolinię dotychczasowego dostawcy usług z zapytaniem o konieczność „podpisania aktualizacji”. Należy też pamiętać, że w ciągu **14 dni (kalendarzowych)** od popisania takiej umowy możemy złożyć oświadczenie (listem poleconym) o treści „odstępuję od umowy zawartej dnia..” i taka umowa nie wchodzi w życie.

Kolejną metodą działania oszustów jest metoda na spadek lub wygranie na loterii

Sposób działania oszustów polega na tym, że ofiara otrzymuje wiadomość, list, telefon z informacją, iż czeka na nas „duży spadek po dalekim krewnym” lub że „wygraliśmy na loterii dużą kwotę”. Wiadomość przekazuje osoba podająca się za operatora loterii lub prawnika działającego w imieniu zmarłego krewnego. Oszust informuje ofiarę, iż do uzyskania spadku lub odebrania wygranej potrzebne jest dokonanie „drobnej” płatności z góry, za czynności kancelaryjne.

Być może to oszustwo jest łatwiejsze do rozpoznania, ponieważ treść samego pisma lub wiadomości nie jest bardzo wiarygodna. Z reguły wiemy czy wśród krewnym mamy bogatych zagranicznych krewnych i możemy to zweryfikować, wiemy też w jakiej loterii braliśmy udział i czy możemy się spodziewać stamtąd wygranej. Należy pamiętać że żadna prawdziwa kancelaria prawna ani organizator loterii nie wymagają wpłat pieniędzy w taki sposób.

Kolejną metoda działania oszustów jest metoda na akwizytora.

W tym oszustwie osoba podająca się za akwizytora próbuje sprzedać ofierze jakieś przedmioty lub usługi. Po wpuszczeniu jej do domu może nie tylko dokonać kradzieży korzystając z nieuwagi ofiary, ale może również wpuścić do mieszkania inne osoby przez otwarte drzwi i zagrozić nie tylko mieniu ale także zdrowiu i życiu ofiary.

Należy pamiętać, że podstawową zasadą musi być zasada nieufności wobec obcych i nieotwieranie im drzwi, w szczególności gdy przebywamy sami w domu.

Co zrobić gdy mimo podjętych kroków ostrożności padniemy ofiarą przestępstwa oszustwa?

Przede wszystkim należy pamiętać o zabezpieczeniu jak największej liczby dowodów które będziemy mogli wykorzystać w sprawie – dokumentów, wizytówek, e-maili, linków do strony, danych kontaktowych, dokumentacji potwierdzającej dokonanie płatności, im więcej tych danych mamy

i prześlemy organom ścigania, tym większa szansa na ujęcie i ukaranie sprawcy.

Jeżeli dobrowolnie udostępniemy komuś nasze dane do logowania w banku, dane do karty czy PIN, lub otworzymy podejrzany załącznik i padniemy ofiarą przestępstwa – to najczęściej odpowiedzialność banku będzie całkowicie wyłączona i nie odzyskamy naszych pieniędzy.

Zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa składamy w jednostce Policji lub w prokuraturze, najlepiej najbliższej dla miejsca zamieszkania lub miejsca, w którym w danym momencie się znajdujemy. W zależności od kwoty jakiej oszustwo dotyczy może być ono wykroczeniem (do 500 zł) lub przestępstwem (powyżej 500 zł).

Ponieważ istnieje możliwość utraty lub zniszczenia danych informatycznych zawiadomienie o popełnieniu tego typu przestępstwa, należy złożyć możliwie jak najszybciej czasie od momentu jego ujawnienia.

W przypadku problemów prawnych, potrzeby pomocy zapraszamy do korzystania z punktów nieodpłatnej pomocy prawnej i nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego.

Na stronie <https://darmowapomocprawna.ms.gov.pl/> znajduje się prosta wyszukiwarka w której znajdziecie Państwo wszystkie dostępne w Polsce punkty tej pomocy.